

וּלְחִנְנִיָּה, הַסּוֹבֵר שֶׁסְפִינָה הַמֵּיטְלֵטֶלֶת מֵלֵאָה מִקְבֵּלֶת טוֹמָאָה, עַל
כִּרְחֹךְ יֵשׁ לֹמֵר שֶׁמִּיִּטְלֵטֶל עַל יְדֵי שְׁוֹרִים שְׂמִיָּה מִיִּטְלֵטֶל – גַּם כִּלִּי
שְׁאִינוּ מֵיטְלֵטֶל עַל יְדֵי בְּנֵי אָדָם מִחֲמַת גּוֹדֵלוֹ אֵלָּא עַל יְדֵי שְׁוֹרִים
נֹחֵשׁ כִּכְלִי הַמֵּיטְלֵטֶל, וַיְכּוֹל לְהִיטְמָא. (אִין) וּמִבִּיא רַבָּא רֵאִיָּה
לְדַבְרֵיהּ, דְּתִנֵּן בְּמִשְׁנָה (כִּלִּים פכ"ד מ"ב), שְׁלֹשׁ עֲגֻלּוֹת הֵן – יֵשׁ
שְׁלֹשָׁה סוּגֵי עֲגֻלּוֹת הַחֲלּוּקִים בְּדִינָם, עֲשׂוּיָה בְּקִתְדָּרָא – עֲגֻלָּה
שְׁהִיא קִצְרָה וְעֲשׂוּיָה כִּכְסָא הַמוֹקֵף מִשְׁלֹשָׁה צַדִּדִּים, מְמַאָה מְדָרְסָא –
יְכוּלָה לְהִיטְמָא אָף טוֹמָאָת מְדָרְסָא, לִפִּי שְׁהִיא מִיּוֹחֶדֶת לִישִׁיבֶת אָדָם.
בְּמִטְּהָ – עֲגֻלָּה אֲרוּכָה וְתַחְתִּיתָהּ שְׁלִימָה לֵאלֹא כָּל נֶקֶב, מְמַאָה מְמַאָה
מֵת – יְכוּלָה לְהִיטְמָא בְּכָל שָׂאֵר הַטּוֹמָאוֹת מִלְּבַד טוֹמָאָת מְדָרְסָא, לִפִּי
שְׁאִינָה מִיּוֹחֶדֶת לְמִדְרָסָא אֵלָּא לְמִשָּׂא, וְאִם יוֹשֵׁב אוֹ שׁוֹכֵב בָּהּ, אוֹמְרִים
לוֹ 'עֲמוּד וְנַעֲשֶׂה בָּהּ מִלֵּאכְתָּנוּ'. וְאִילוּ עֲגֻלָּה שְׁלֹשׁ אֲבָנִים – שְׁמוּלִיכִים
בָּהּ אֲבָנִים גְּדוּלוֹת, וּבַתְּחִיתָהּ נֶקֶבִים גְּדוּלִּים, מְהוֹרָה מְכֻלּוּם – אִינָה
יְכוּלָה לְהִיטְמָא כֹּלל כִּיּוֹן שֶׁנִּקְבִּיהָ גְּדוּלִּים מִשִּׁיעוֹר רִימּוֹן, וְכֹל כִּלִּי
שֵׁשׁ בּוֹ נֶקֶב כְּשִׁיעוֹר 'מוֹצִיא רִימּוֹן' אִינוּ מִקְבֵּל טוֹמָאָה. וְאָמַר רַבִּי
יֹחֲזָן עַל מִשְׁנָה זוֹ, וְאִם נִקְבִּיָּה שֶׁל עֲגֻלָּה זוֹ קֹטְנִים וְיֵשׁ בָּהּ בֵּית קִבּוּל
לְרִמּוֹנִים, מְמַאָה מְמַאָה מֵת, וְכִדִּין עֲגֻלָּה הַעֲשׂוּיָה כְּמִיטָה. הִרִי
שְׁמוּכָה מִדְּבַרִי רַבִּי יֹחֲזָן שֶׁעֲגֻלָּה הַטְּעוּנָה אֲבָנִים יְכוּלָה לְהִיטְמָא אִם
שֶׁנִּקְבִּיָּה קֹטְנִים מִשִּׁיעוֹר 'מוֹצִיא רִימּוֹנִים', עַל אָף שְׁהִיא כְּבִידָה וְאִינָה
מֵיטְלֵטֶלֶת אֵלָּא עַל יְדֵי שְׁוֹרִים.
וּמִבִּיָּאָה הַגְּמָרָא אֶת הַמִּשְׁךְ הַמִּשְׁנִיּוֹת בְּמִסְכַּת כִּלִּים (פכ"ד מ"ד): שְׁלֹשׁ
סוּגֵי תִיבּוֹת הֵן הַחֲלּוּקִים בְּדִינָם, תִּיבָה שֶׁפְּתֻחָהּ מִצָּדָה, וְאִין
הַשְּׂכִיבָה עֲלֶיהָ מַעֲכַבֶּת אֶת שִׁימוּשָׁהּ הָעִיקָרִי הַנַּעֲשֶׂה דְרָךְ הַפֶּתַח
שֶׁבְּצֵד הַתִּיבָה, מְמַאָה מְדָרְסָא, כִּיּוֹן שְׁאִין אוֹמְרִים לְשׁוֹכֵב עֲלֶיהָ 'עֲמוּד
וְנַעֲשֶׂה מִלֵּאכְתָּנוּ', וְנִמְצָא שֶׁמִּיּוֹעֶדֶת אָף לְשִׂכְיבָה. תִּיבָה שֶׁפְּתֻחָהּ
מִלְּמַעְלָה, וְהַשְּׂכִיבָה עֲלֶיהָ מַעֲכַבֶּת אֶת שִׁימוּשָׁהּ הָעִיקָרִי הַנַּעֲשֶׂה דְרָךְ
הַפֶּתַח שֶׁבִּגְבֵּה הַתִּיבָה, מְמַאָה אָף מְמַאָה מֵת, אֲבָל לֹא בְּמִדְרָסָא, לִפִּי
שְׁהִיוֹשֵׁב עַל גִּבָּה מוֹנֵעַ אֶת מִלֵּאכְתָּהּ וְאוֹמְרִים לוֹ 'עֲמוּד וְנַעֲשֶׂה
מִלֵּאכְתָּנוּ', וְנִמְצָא שֶׁמִּיּוֹחֶדֶת הִיא רַק לְמִלֵּאכְתָּהּ וְלֹא לְשִׂכְיבָה. וְאִילוּ
תִּיבָה תְּפֻחָה בְּמִדָּה – שְׁהִיא גְּדוּלָה עַד שֶׁצִּרִּיךְ לְמַדּוֹד אֶת אֲוִרְכָּהּ
וְרוּחְבָּהּ וְאִינָה מֵיטְלֵטֶלֶת מִחֲמַת גּוֹדֵלָה, וּפְתַחָהּ מִלְּמַעְלָה, מְהוֹרָה
מְכֻלּוּם, מִשּׁוּם שְׁאִינָה רֵאִוִּיָּה לְמִדְרָסָא שְׁהִי פְתַחָהּ לְמַעְלָה, וְכִן אִינָה
רֵאִוִּיָּה לְשָׂאֵר טוֹמָאוֹת, שְׁהִי אִינָה מֵיטְלֵטֶלֶת מִלֵּאָה מִחֲמַת גּוֹדֵלָה.
הַגְּמָרָא מִבִּיָּאָה בְּרִייתָא בְּעֵינֵן טוֹמָאָת סְפִינָה וּמִבְּרִירָתָהּ אֶת טַעְמִיהָ: תִּנּוּ
רַבִּנּוּן, מְדָרְסָא בְּלִי חָרָם – כִּלִּי חָרָם הַמִּיּוֹחֵד לִישִׁיבֶת הוֹב, מְהוֹרָה, וְאִינוּ
נִטְמָא כְּשָׂאֵר מְדָרְסָא אֵלָּא בְּגִיעֵת הוֹב מֵאִוִּירוֹ כְּמִבּוּאָר בְּסִמּוּךְ. רַבִּי
יוֹסִי אוֹמַר, אָף הַסְּפִינָה. שְׁוֹאֵלֶת הַגְּמָרָא: מֵאִי קָאָמַר – מֵהַ כּוּוֹנֵת
רַבִּי יוֹסִי דְּבַרְבְּרִי 'אָף הַסְּפִינָה'. מִשִּׁיבָה הַגְּמָרָא: אָמַר רַב זְבִיד, הִכִּי
קָאָמַר – כִּךְ יֵשׁ לְבָאֵר בְּדַבְרֵי הַבְּרִייתָא, מְדָרְסָא בְּלִי חָרָם מְהוֹרָה,
כְּמִבּוּאָר בְּסִמּוּךְ, וּמִנֵּעוֹ – אוֹלָם אִם נִגְעָה בּוֹ טוֹמָאָה מֵאִוִּירוֹ, הַכִּלִּי
מְמַאָה, וְכִן סְפִינָה שְׁלֹשׁ חָרָם מְמַאָה בְּמַגַּע, לִפִּי שְׁסוֹבֵר תָּנָא קָמָא
בְּחִנְיָא, שְׁלּוּמֵד שֶׁסְפִינָה הַעֲשׂוּיָה מִעֵץ אִינָה נִטְמָאָת כִּיּוֹן שְׁאִינָה

מֵיטְלֵטֶלֶת מִלֵּאָה וְרִיקְנִית כִּשְׁק' מִמֶּנּוּ נִלְמַדְתָּ טוֹמָאָת כִּלִּי עֵץ, וְלִכְךָ
סְפִינָה שֶׁל חָרָם נִטְמָאָת כִּיּוֹן שְׁכִלִי חָרָס לֹא הוֹקְשׁוּ וְהֵם מִטְמָאִים
אָף אִם אִינֵם מֵיטְלֵטֶלִים מִלֵּאָה. רַבִּי יוֹסִי אוֹמַר, אָף הַסְּפִינָה מְהוֹרָה
בְּמַגַּע, לִפִּי שְׁהוּא סוֹבֵר בְּתֵנָּא דִּידִין – הַתָּנָא בְּמִשְׁנָתוֹ (לְעִיל פג:)
שְׁלּוּמֵד דִּין סְפִינָה מִהַכְּתוּב (מִשְׁלִי ל' יט) 'דְּרָךְ אֲנִיָּה בְּלֵב יָם', וּבִכְלָל
זֶה אָף סְפִינָה שֶׁל חָרָם.
מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: מְתִקְיָה לָהּ רַב פִּפְאָה עַל בִּיאורוֹ שֶׁל רַב זְבִיד, הִרִי לִפִּי
דְּבַרְיוֹ עַל כִּרְחֹךְ יֵשׁ לְבָאֵר שְׁכוּוֹנֵת רַבִּי יוֹסִי לְטוֹרָה אֶת הַסְּפִינָה אָף
מִטּוֹמָאָת מַגַּע. וְאִם כֵּן, מֵאִי כּוּוֹנֵת רַבִּי יוֹסִי בְּאוֹמְרוֹ אָף הַסְּפִינָה
טוֹרָה, הִרִי תָנָא קָמָא לֹא טִיְהָר כִּלִּי חָרָס מִטּוֹמָאָת מַגַּע, וְעַל מַה
מוֹסִיף רַבִּי יוֹסִי וְאוֹמַר שְׁאֵף הַסְּפִינָה טוֹרָה מִטּוֹמָאָת מַגַּע.
מִיִּישְׁבֶת הַגְּמָרָא: אֵלָּא אָמַר רַב פִּפְאָה, הִכִּי קָאָמַר, מְדָרְסָא בְּלִי חָרָם
מְהוֹרָה כְּמִבּוּאָר בְּסִמּוּךְ, וּמִנֵּעוֹ מְמַאָה. וְכִלִּי שֶׁל עֵץ, בִּין מְדָרְסָא וּבִין
מִנֵּעוֹ מְמַאָה כֹּלל כִּלִּי עֵץ הַעֲשׂוּי לִישִׁיבָה, וְאִילוּ סְפִינָת הַיָּרְדֵּן
מְהוֹרָה, לִפִּי שְׁתָּנָא קָמָא סוֹבֵר בְּתֵנָּא דִּידִין (לְעִיל פג:) שְׁרִין סְפִינָה
נִלְמֵד מִהַכְּתוּב (מִשְׁלִי ל' יט) 'דְּרָךְ אֲנִיָּה בְּלֵב יָם', וּבִכְלָל זֶה אָף סְפִינָה
קִטְנָה נִשְׁתֵּן לְטִלְטֵלָה כְּשִׁהִיא מִלֵּאָה. אוֹלָם רַבִּי יוֹסִי אוֹמַר, אָף
הַסְּפִינָה שְׁהוֹכִיר תָּנָא קָמָא, הִרִי הִיא כְּשָׂאֵר כִּלִּי עֵץ וּמְמַאָה, לִפִּי
שְׁסוֹבֵר רַבִּי יוֹסִי בְּחִנְיָא שְׁלּוּמֵד שֶׁסְפִינָה אִינָה נִטְמָאָת מִשּׁוּם שְׁאִינָה
דּוּמָה לְשֶׁק, וְזֶה דּוּקָא בְּסְפִינָה גְּדוּלָה שְׁאִינָה מֵיטְלֵטֶלֶת מִלֵּאָה
וְרִיקְנִית בְּשֶׁק, אוֹלָם סְפִינָת הַיָּרְדֵּן שְׁהִיא קִטְנָה וְנִשְׁתֵּן לְטִלְטֵלָה אָף
כְּשִׁהִיא מִלֵּאָה, נִטְמָאָת.
הַגְּמָרָא חֲזוֹרָת לְבַר מִזִּיכֵּן לּוֹמְדִים שְׁכִלִי חָרָס אִינוּ נִטְמָא בְּמִדְרָסָא.
מִבְּרִירָת הַגְּמָרָא: וּמְדָרְסָא בְּלִי חָרָם, מִנֵּלְ דְּמִהוֹרָה – מִזִּיכֵּן לְמַדִּים
שְׁאִינוּ נִטְמָא בְּמִדְרָסָא. מִבְּאֵרֶת הַגְּמָרָא: אָמַר חִזְקִיָּה, דִּין זֶה נִלְמֵד
מִדְּאָמַר קָרָא בְּעֵינֵן טוֹמָאָת הוֹב (וַיִּקְרָא טו ה'), 'וְאִישׁ אֲשֶׁר יִנַּעַ
בְּמִשְׁכָּבוֹ יִכְבַּס בְּגָדָיו וְרָחֵץ בְּמִים וְטָמָא עַד הָעֶרְבֹ, הִרִי שְׁמִקְיָשׁ
הַכְּתוּב אֶת מִשְׁכָּבוֹ שֶׁל הוֹב, לוֹ – לְטוֹמָאָת גּוֹפ, מֵהַ הוּא, אִיתָ לִּיהָ
– יֵשׁ לְגוֹפֵה מְהוֹרָה עַל יְדֵי שְׁטוּבֵל בְּמִקְנָה, אָף מִשְׁכָּבוֹ נִמִּי שְׁנֵאמַר
בְּמִקְרָא, טוֹמָאָתוֹ הִיא רַק אִם אִיתָ לִּיהָ מְהוֹרָה בְּמִקְנָה, אוֹלָם כִּלִּי
חָרָם שְׁאִין לוֹ טוֹרָה אֲפִילוּ בְּמִקְנָה אִינוּ נִטְמָא מִדִּין מִשְׁכָּב הוֹב. דְּבִי
וְ–בִבְיַת מִדְרָשׁוֹ שֶׁל רַבִּי יִשְׁמַעֵאל תָּנָא וְ–לְמַדּוֹ, שְׁהַמִּקּוֹר לְדִין זֶה
הוּא מִמִּקְרָא אַחֵר, שְׁנֵאמַר בְּעֵינֵן טוֹמָאָת הוֹבָה (שֵׁם טו כו), 'כֹּל
הַמִּשְׁכָּב אֲשֶׁר תִּשְׁכַּב עָלָיו כֹּל יָמֵי זְכוּתוֹ בְּמִשְׁכָּב נִדְתָּהּ יְהִיָּה לָהּ וְכֹל
הַכִּלִּי אֲשֶׁר תִּשְׁכַּב עָלָיו טָמָא יְהִיָּה בְּטוֹמָאָת נִדְתָּהּ, הִרִי שְׁמִקְיָשׁ הַכְּתוּב
אֶת מִשְׁכָּבָהּ לָהּ – לְזוּכָה עֲצֻמָּה, מֵהַ הִיא, אִיתָ לָהּ מְהוֹרָה בְּמִקְנָה,
אָף מִשְׁכָּבָהּ נִמִּי נִטְמָא רַק אִם אִיתָ לָהּ מְהוֹרָה בְּמִקְנָה, וְהִינּוּ
לְאִפּוּקִי וְ–לְהוֹצִיא] בְּלִי חָרָם מִדִּין מְדָרְסָא, מִשּׁוּם דְּלִיתָ לִּיהָ מְהוֹרָה
בְּמִקְנָה.
מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: מְתִיב רַבִּי אֵילֵעָא, שִׁנִּינוּ בְּבִרְייתָא, מִפִּי בְּמֵת מִנִּין
– מִחֲצֻלַת קָנִים הַעֲשׂוּיָה לְשִׂכְיבָה וְאִין לָהּ בֵּית קִיבּוּל אֵלָּא הוּא
'פְּשׁוּטִי כִלִּי עֵץ' הָרָאִי לְמִדְרָסָא, מִנֵּין שְׁאִם נִגַּע בּוֹ הֵמָּת הוּא נִטְמָא,

שבת דף פד עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום רביעי) קכז

ולכך המפץ נעשה מדרס כיון שיש במינו כלי עץ שיש להם טהרה
במקוה. ואילו בכלי שאין במינו כלי אחר שנטהר במקוה, יש ללמוד
מלשון הכתוב 'במשקבו', שמקיש 'משקבו' של חוב לו – לזב עצמו,
ודינו כדן חוב שטומאתו היא מחמת שיכול להטהר בטבילה, אולם
כלי שאין במינו כלי אחר שנטהר במקוה אינו דומה לזב עצמו, ולכך
המפץ שאין לו טהרה במקוה אינו נטמא במדרס.
הגמרא מביאה מקור נוסף לדין שהובא לעיל (ע"א) שכלי חרס אינו
נטמא בטומאת מדרס: רבא אמר, דין זה שמדרס בלי חרס טהור,
נלמד מהבא – מפסוק זה שנאמר בענין טומאת כלי חרס באהל המת
(במדבר יט טו), 'וכל בלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו טמא
הוא', והיינו, שכל כלי חרס שאין לו מכסה שסוגר אותו ודבוק אליו,
נטמא באהל המת, הא אם יש צמיד פתיל עליו, טהור הוא, וכן
הוא מציל את האוכלים הנמצאים בתוכו מלקבל טומאה. ומדייק
רבי: מאחר ובלשון הפסוק אין חילוק באלו כלי חרס נאמר דין זה,
מי לא עסקינן אף באופן דייחדיניהו לכלי זה לשיבת אשתו נדה,
ואכן ישהה עליהם אשתו כשהיא נדה, ומכל מקום קאמר רחמנא
שהכלי טהור ומציל את האוכלים שבתוכו. ואם אכן היה הדין שכלי
חרס נטמא בטומאת מדרס, כיצד הוא מציל את האוכלים שבתוכו
מלקבל טומאה, הלא כיון שהוא עצמו טמא הוא אינו חוצץ בפני
הטומאה, אלא מוכח מדין זה שכלי חרס אינו נעשה מדרס.

משנה

התנא שונה דין נוסף שהוסמך למקרא, בענין כלאי זרעים. מבררת
המשנה: מנין לערוגה של ירק שהיא ששה על ששה טפחים, שיש
אופן שזורעין בתוכה חמשה זרעונים של מינים שונים, ואין בכך
ערבוב וכלאים, והיינו כשזרע ארבעה מיני זרעונים, על ארבע רוחות
הערוגה, מין בכל צד עד סמוך לקרן (ציור א). ואתה (ו-וגרעין אחד)
באמצע, שנאמר (ישעיה סא יא) 'כי בארץ תוציא צמחה וכננה
ויועיה תצמיח', ורעה לא נאמר אלא 'ויועיה' בלשון רבים.
ובגמרא יתבאר כיצד משמע מכאן שהם חמשה זרעונים בששה
טפחים.

גמרא

הגמרא מבארת את דרשת המשנה. מבררת הגמרא: מאי משמע –
כיצד משמע מהמקרא שזורעין חמשה זרעונים בערוגת ששה טפחים.
משיבה הגמרא: אמר רב יהודה, מכך שבמקרא 'כי בארץ תוציא
צמחה' הובאו חמשה לשונות של צימוח זרעים, 'תוציא' חר, 'צמחה'
חר, חרי תרי – ביחד הם שנים. 'ויועיה' בלשון רבים תרי,
הא – הרי ארבע, 'תצמיח' חר, הא חמשה, הרי רמו לחמשה מיני
נורעים. אמנם אין ללמוד מפסוק זה שהם בערוגה בת ששה טפחים,

מבארת הברייתא: דין הוא – ודבר זה נלמד מקל וחומר, ומה פכין
קמנים מחרס שפיהן צר ואין אצבע אדם נכנסת בהם, ששהורין כוב
משום שאינם ראויים למדרס וכן אין להם טהרה במקוה, ואינם
נטמאים במגע שהרי כלי חרס אינו נטמא אלא מאוירו ולא מאחוריו
ופכים אלו לא ניתן לגעת בתוכם, ומכל מקום הם טמאים באהל
המת, מפץ שטמא במדרס הובא, כיון שהוא ראוי למשכב חוב, אינו
דין שיהא טמא באהל המת. והקשה רבי אילעא, אמאי המפץ
נטמא במדרס, הא לית ליה טהרה במקוה, ושנינו לעיל (ע"א) שכל
שארין לו טהרה במקוה אינו נטמא במדרס.

מיישבת הגמרא: אמר ליה רבי חנינא לרבי אילעא, שאני התם –
שונה דין מפץ עץ מכלי חרס, שעל אף שאין לו טהרה במקוה הוא
נטמא במדרס, הואיל ואינא במינו של המפץ כלים שיש להם
טהרה במקוה, כגון כלי עץ שיש להם בית קיבול, ולכך אף המפץ
אינו מתמעט מטומאת מדרס על ידי הלימודים הממעטים מטומאת
מדרס את הכלים שאין להם טהרה במקוה, אולם כלי חרס שאין
במינם כלים שניתן לטהרם במקוה, אינם נטמאים במדרס.

אמר ליה רבי אילעא לרבי חנינא, רחמנא ליצולן מהאי דעתא –
הקדוש ברוך הוא יצילנו מסברא זו, שאתה מטמא במדרס כל דבר
שמינו נטהר במקוה, שהרי פשוט שכיון שאין המפץ עצמו נטהר
במקוה, הוא אינו נטמא במדרס. השיב רבי חנינא לרבי אילעא,
אדרבה – להיפך. רחמנא ליצולן מדעתא דידך, שאתה מחלק בין
כלים שיש במינם כלים שיש להם טהרה במקוה, לכלים שאין במינם
כלים שיש להם טהרה במקוה.

מבררת הגמרא: ושמעמא מאי – ואכן מה טעמו של רבי חנינא הסובר
שדבר שיש במינו שנטהר במקוה יכול להיטמא אף אם הוא אינו
נטהר במקוה, ואינו מצריך שהוא עצמו יהיה נטהר בטבילה כמו זה
ממנו נלמד דין טהרתו בטבילה. מבארת הגמרא: תרי קראי בתיבי
– שני פסוקים נאמרו לגבי מדרס חוב, בפסוק אחד בתיב (ויקרא טו
ה), 'ואיש אשר יגע במשקבו יכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד
הערב', הרי שמקיש הכתוב טומאת מדרסו לטומאת גופו, ובפסוק
השני בתיב (שם טו ד) 'וכל המשקב אשר ישב עליו הוב יטמא
וכל הכלי אשר ישב עליו וטמא', הרי שבפסוק זה לא הקיש הכתוב
את משכב חוב לגופו אלא הוכיר כל אחד מהם לבדו, ואף נצרך
לרבות את דין המשכב בלשון 'וכל המשקב'. ויש לשאול, הא כיצד
– כיצד יתבאר שני פסוקים אלו, שבאחד משמע שמשכב חוב הוקש
לגופו, ואילו בפסוק האחר משמע שלא הוקש משכב חוב לגופו. אלא
על כרחך יש לומר, שכל כלי שיש במינו כלי אחר שנטהר במקוה,
יש ללמוד מלשון הכתוב 'וכל המשקב' שחילק הכתוב ביניהם ואין
דין המשכב כדן חוב ממש, ואף על גב דהמשכב עצמו לית ליה
טהרה במקוה, הוא נטמא אם במינו יש דבר אחר שנטהר במקוה,